

Vleermuis- en Huismusonderzoek Matthiasschool, Alkmaar

5 OKTOBER 2020

Bureau Endemica B.V.
Rapportnr: Er-20.62
Gemaakt door: DR.R.. Schiebel

Bureau Endemica BV
ECOLOGISCH ADVIES • ONDERZOEK • EDUCATIE

Aanvullend natuuronderzoek

Inventarisatie en effectbeoordeling in kader van de Wet natuurbescherming

Vleermuis- en Huismusonderzoek Matthiasschool, Alkmaar

Bureau Endemica BV

ECOLOGISCH ADVIES • ONDERZOEK • EDUCATIE

WWW.ENDEMICA.NL

Frans Halsstraat 9
1816 CM Alkmaar

Tel: 0645554586

Email: bureau@endemica.nl

© 2020 Bureau Endemica B.V. /Gemeente Alkmaar

DISCLAIMER

Bureau Endemica B.V., is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Endemica B.V.; opdrachtgever vrijwaart Bureau Endemica voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Niets uit dit rapport mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Endemica, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Colofon

In opdracht van:	GEMEENTE ALKMAAR
Auteur(s):	D.R.R. SCHIEBEL
Kwaliteitscontrole door:	IR. R.H. WITTE
Rapportnaam:	VLEERMUIS- EN HUISMUSONDERZOEK MATTHIASSCHOOL, ALKMAAR
Rapportnummer:	ER-20.62
Projectnummer:	EP-20.67
Datum eerste versie:	5-10-2020
Plaats:	ALKMAAR

DIT RAPPORT KAN GECITEERD WORDEN ALS:

Schiebel, D.R.R. (2020). Aanvullend natuuronderzoek; Vleermuis- en Huismusonderzoek Matthiasschool, Alkmaar. Inventarisatie en effectbeoordeling in kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport ER-20.62, Bureau Endemica B.V., Alkmaar.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Gebiedsomschrijving	4
1.2.1	Omgeving	4
1.2.2	Beschrijving plangebied	5
1.3	Onderzoeksdoel	6
2	Onderzoeksmethode en -inspanning	7
2.1	Werkwijze vleermuisonderzoek	7
2.1.1	Belangrijke functies voor vleermuizen	7
2.1.2	Onderzoekswijze en methodiek	8
2.1.3	Materiaal	9
2.1.4	Veldbezoeken vleermuisonderzoek	10
2.2	Werkwijze Huismusonderzoek	10
2.2.1	Onderzoekswijze en methodiek	10
2.2.2	Veldbezoeken huismusonderzoek	11
2.3	Totaaloverzicht veldbezoeken	11
3	Resultaten	12
3.1	Vleermuisonderzoek	12
3.1.1	Waargenomen vleermuissoorten	12
3.1.2	Vaste verblijfplaatsen	12
3.1.3	Vliegroutes	13
3.1.4	Foerageergebieden	14
3.2	Huisumusonderzoek	15
3.2.1	Nestlocaties	15
3.2.2	Leefgebied	15
4	Conclusie	16
4.1	Resultaten onderzoek	16
4.2	Verplichting vanuit Wet natuurbescherming	16
5	Geraadpleegde literatuur	17

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

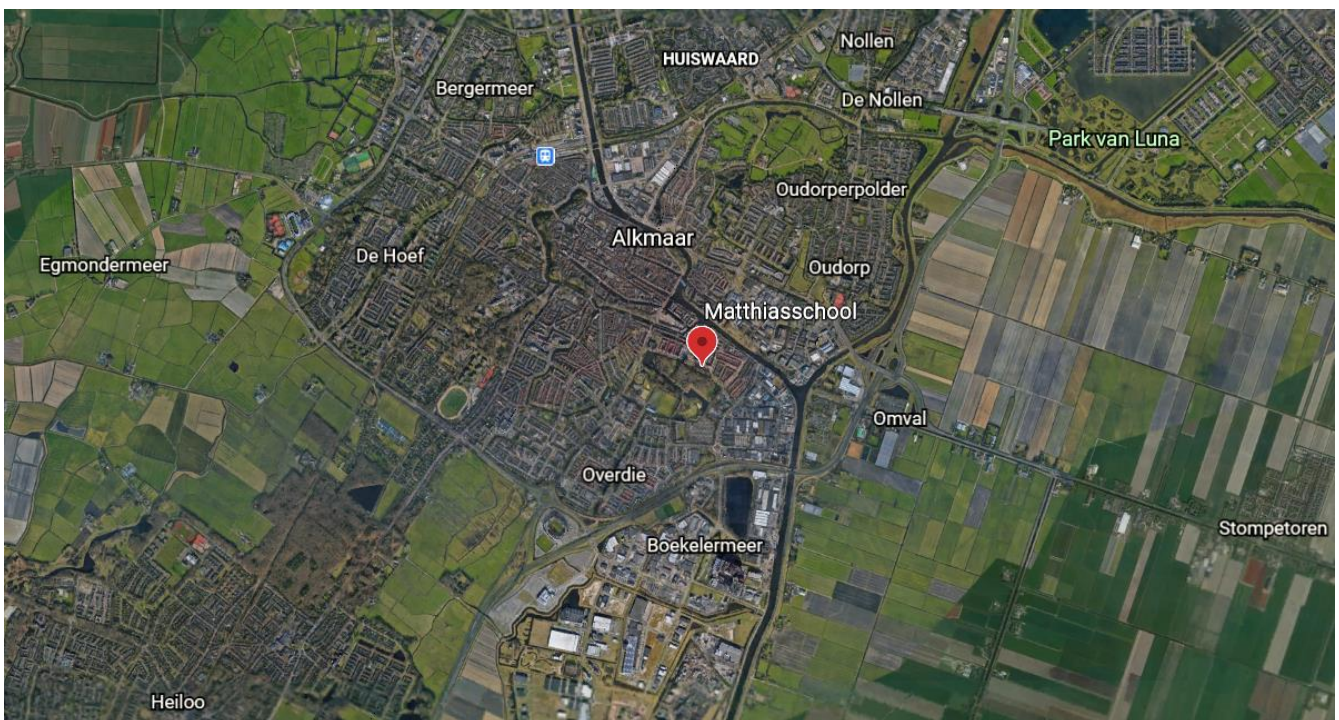
Gemeente Alkmaar is voornemens om het voormalige gebouw van de Matthiasschool, gelegen aan de Coornhertkade 105 te Alkmaar, te slopen en te vervangen door woningen. Tevens zal achterstallig onderhoud aan de erachter gelegen groenstrook uitgevoerd worden door Stadswerk072.

In het kader van de Wet natuurbescherming is een Quickscan Flora en Fauna uitgevoerd (Schiebel & Witte 2019) waaruit bleek dat het noodzakelijk is om te onderzoeken in welke mate het schoolgebouw en directe omgeving van betekenis is voor vleermuizen en Huismussen. Met soortgericht, aanvullend onderzoek kan hier uitsluitsel over worden gegeven. Op grond van deze bevindingen kan bepaald worden of voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist is en of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Zijn de beschermde soorten niet aanwezig, dan kan de ontwikkeling zonder voorwaarden doorgaan. Is er wel een beschermde soort aanwezig, dan zijn vervolgstappen nodig om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

1.2 Gebiedsomschrijving

1.2.1 Omgeving

Het plangebied bevindt zich in de woonwijk Oosterhout/Oud-Overdie nabij het centrum van Alkmaar. Het adres is Coornhertkade 105. De directe omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit verharde wegen, woningen, flats en andere bebouwing. Aan de zuidzijde grenst het plangebied direct aan het Park Oosterhout. Het Noordhollands Kanaal ligt 300 meter ten noorden van het plangebied.

Figuur 1: Ligging van het plangebied en omgeving Alkmaar.

1.2.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit een oppervlakte van ca. 0,5 ha en bestaat grotendeels uit een vervallen schoolgebouw met gemetselde buitenmuren, omringt door een schoolplein. Tussen het voormalige schoolgebouw (zuidzijde) en het stadspark ligt een groenstrook met hoge oude populieren die vanwege hun leeftijd langzaam in verval raken. Hierdoor ontstaat risico van takbreuk en omwaaien.

Figuur 2: Ligging van het plangebied (geel omkaderd) en weergave directe omgeving.

Figuur 3: Bestaande bebouwing (noordzijde) plangebied gezien vanaf de openbare weg.

Figuur 4: Oostzijde van schoolgebouw, met aan de achterkant de groenstrook met oude populieren.

1.3 Onderzoeksdoel

In dit aanvullende onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

- Zijn vleermuizen en Huismussen aanwezig in het plangebied (en eventueel andere beschermde soorten)?
- Op welke wijze maken de vleermuizen en Huismussen gebruik van het plangebied?
 - Zijn in het plangebied vaste rust -en verblijfplaatsen of nesten aanwezig?
 - Maakt het plangebied deel uit van functioneel leefgebied, foerageergebied of vliegroutes?
- Hebben de voorgenoemde activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van de leefomgeving van vleermuizen en Huismussen?
- Welke vervolgstappen moeten ondernomen worden naar aanleiding van het onderzoek?

2 ONDERZOEKSMETHODE EN -INSPANNING

In deze paragrafen wordt per soortgroep de methodiek van het onderzoek toegelicht en de bijbehorende veldbezoeken. In paragraaf 2.3 is een overzicht gegeven van het doel van de verschillende veldbezoeken, de onderzoeksdata en de bijbehorende weersomstandigheden.

2.1 Werkwijze vleermuisonderzoek

2.1.1 Belangrijke functies voor vleermuizen

Hieronder worden de meest belangrijke te verwachten functies in het leefgebied en de bijbehorende onderzoeksperioden uiteengezet. In de kadertekst worden de definities gegeven van de belangrijke functies die een gebied kan hebben voor vleermuizen. De veldbezoeken zijn gericht op het al dan niet vaststellen van deze functies in het plangebied.

ZOMER- EN KRAAMVERBLIJVEN VAN VLEERMUIZEN

De definitie van een kraamverblijfplaats is een verblijfplaats van een kraamgroep met vrouwtjes en hun jongen. Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn, waarvan aangetoond is dat het geen kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is, kan worden aangeduid als zomerverblijfplaats. In de periode 15 mei – 15 juli vindt onderzoek plaats naar de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijvenplaatsen (Tabel 1). Verblijfplaatsen met 10 of meer in- of uitvliegende dieren wordt beschouwd als kraamverblijf. Indien minder dan tien verblijvende dieren worden opgemerkt dan wordt de locatie beschouwd als een zomerverblijf.

PAARVERBLIJVEN EN ZWERMPLAATSEN VAN VLEERMUIZEN

Een paarverblijfplaats is een verblijfplaats of de omgeving daarvan, waar ten minste een baltsend mannetje of meerdere vleermuizen overdag verblijven en paren of komen zwermen. In de periode 15 augustus – 30 september vindt onderzoek plaats naar de aanwezigheid van paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen.

WINTERVERBLIJVEN

Een winterverblijfplaats is een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap gaan. Het betreft bij soorten die jaarrond in hun leefgebied blijven nogal eens een voormalige paarplaats of een andere verblijfplaats. Winterverblijven van vleermuizen worden op basis van zwermgedrag in de periode 1 augustus – 15 september simultaan met de rondes naar paar- en zwermverblijven geïnventariseerd.

VLIEGROUTES EN FOERAGEERGEBIED

Het inventariseren van vliegroutes en foerageergebied vindt simultaan met het onderzoek naar de verblijfplaatsen plaats. Vliegroutes en foerageergebieden, indien aangetroffen, worden op kaart ingetekend.

Verblijfplaatsen/zwermgedrag

Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar meerdere typen vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en/of winterverblijfplaatsen. Een zwermlocatie is een locatie waar dieren in herfst of voorjaar zwermen. Dit is een sociaal gedrag die veelal rond middernacht bij of in winterverblijfplaatsen plaats vindt. Zwermgedrag kenmerkt zich door het herhaaldelijk aanvliegen van de toegang van de verblijfplaats zonder deze definitief te betreden. Vaak landen ze daarbij herhaaldelijk kort op de gevel nabij de ingang. Vermoedelijk laten ze elkaar zodoende zien waar geschikte winterverblijven zijn.

Foerageergebied

Dit is een gebied waarbinnen een soort langdurig en regelmatig naar voedsel zoekt. Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen. Aantasting van een essentieel foerageergebied resulteert in een afname van de lokale- of regionale en soms zelfs landelijke populatie.

Vliegroutes

Dit zijn vaste routes vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied, waarvan minimaal 5% van de in de verblijfplaats aanwezige individuen gebruik maakt. Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute te veel energie (te ver omvliegen of te onbeschermt). Aantasting van een essentiële vliegroute resulteert in een afname van de lokale- of regionale en soms zelfs landelijke populatie.

Paarterritoria

Territorium waarbinnen een mannelijke vleermuis balst en deze verdedigt tegen andere mannetjes. Binnen een paarterritorium ligt de paarverblijfplaats.

Baltsroep

Dit is een sociaal geluid (roep) dat mannelijke vleermuizen gedurende de paartijd produceren met de functie om vrouwtjes te lokken en andere mannetjes af te weren. De baltsroep kan bestaan uit een werfroep en contactroep.

Baltslocatie

Dit is een locatie waar de functie baltsen is en geen paarterritoria of paarverblijfplaatsen worden waargenomen.

2.1.2 Onderzoekswijze en methodiek

Tijdens het vleermuisonderzoek is gewerkt volgens de richtlijnen voor het inventariseren van vleermuizen, die zijn opgesteld door het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus; *'Protocol voor vleermuisinventarisaties 2017'*. De criteria die dit vleermuisprotocol hanteert op gebied van o.a. onderzoeksperiode en weersomstandigheden, zijn in dit onderzoek nageleefd om de aanwezigheid van vleermuizen zorgvuldig te kunnen uitsluiten of aantonen. De keuze van de in te zetten methoden en technieken dienen aan te sluiten bij de vraagstelling, de situatie en de te verwachten soorten. Voor dit plangebied gaat het voornamelijk om de

Gewone- en Ruige dwergvleermuis evenals Laatvliegers en het vaststellen van aanwezige verblijfplaatsen in het schoolgebouw.

Vleermuizen gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om een vleermuisonderzoek verspreid (met tussenpozen) over het actieve seizoen van vleermuizen uit te voeren. Om deze reden is verspreid onderzoek uitgevoerd in de periode van half mei t/m september (Tabel 1).

Tabel 1: Overzicht benodigde vleermuisrondes voor het vaststellen van de verschillende functies om te voldoen aan het vleermuisprotocol. Bron: vleermuisprotocol, d.d. 10 januari 2017. *Ppip = Gewone dwergvleermuis. Pnat = Ruige dwergvleermuis

Functie	Soort	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt
Kraamverblijf	<i>Ppip</i> , <i>Pnat</i>			2x				
Zomerverblijf	<i>Ppip</i> , <i>Pnat</i>		1x ochtend; 1x kraamtijd					
Zwermen t.b.v. winterverblijf	<i>Ppip</i>					1 (00:00 – 02:00)		
Paarverblijf	<i>Ppip</i> , <i>Pnat</i>					2x >uur na zonsondergang		
Vliegroute	<i>Ppip</i>	2x waarvan 1x in kraamperiode						
	<i>Pnat</i>	2x waarvan 1x in kraamperiode						
Foerageergebied	<i>Ppip</i>	2x waarvan 1x in kraamperiode						
	<i>Pnat</i>	2x waarvan 1x in kraamperiode						
			15 mei – 15 juli			15 aug- 1 okt		
Samengevat	<i>Ppip</i> , <i>Pnat</i>		1x zonsondergang tot 2u na en 1x 2u voor zonsopkomst tot opkomst			2x waarvan 1x tussen 00:00-02:00		

2.1.3 Materiaal

Tijdens de veldbezoeken is altijd gebruik gemaakt van een vleermuisdetector en warmtebeeldcamera. Met de vleermuisdetector worden de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar gemaakt. Door verschillen in klank, ritme en andere kenmerken is het mogelijk de verschillende soorten te onderscheiden en de aard van gedrag te bepalen. Hierbij wordt zowel door elke waarnemer gebruik gemaakt van een Batlogger M (Elekon M) in combinatie met een Petterson D100. Met de Batlogger M detector worden tijdens het veldwerk continu opname gemaakt van alle vleermuisgeluiden (real time en full spectrum). De opgenomen geluiden kunnen achteraf geanalyseerd kunnen worden met behulp van het programma BatExplorer. Vooral voor de soorten van het geslacht Myotis is dit noodzakelijk om tot een zekere determinatie te kunnen komen. De Batlogger neemt niet alleen de hoog-frequente geluiden op maar elke opname wordt voorzien van datum, tijdstip en positie. Op deze manier kunnen alle vleermuissoorten, waarvan het voorkomen in Nederland bekend is, worden ontvangen en geregistreerd. De warmtebeeldcamera's (Pulsar Helion XP 28 met interne opname mogelijkheid) geven de mogelijkheid om de waarnemingen in het donker goed te zien en vast te leggen.

2.1.4 Veldbezoeken vleermuisonderzoek

In navolging van het vleermuisprotocol zijn voor het vleermuisonderzoek vier veldbezoeken uitgevoerd (paragraaf 2.3, Tabel 2), twee in de periode ½ mei tot ½ juli (voor vaststellen kraam- en zomerverblijfplaats) en twee in de periode ½ augustus tot eind september (voor paarverblijfplaats en zwermlocaties). In de eerste periode dienen de inventarisaties minimaal 30 dagen uit elkaar te liggen en in de tweede periode minimaal 20 dagen. Het weer is van invloed op de activiteit van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, langdurige regenval, dichte mist en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. De inventarisaties zijn alleen uitgevoerd tijdens weersomstandigheden die voldoen aan de voorwaarden van het vleermuisprotocol.

2.2 Werkwijze Huismusonderzoek

De habitat van de Huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, die ook nog eens binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De habitat moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassenen en jongen), dekking (stekelige struiken, groenblijvende struiken en klimplanten, coniferen, klimop), plekken voor stofbaden en drinkwater. Ontbreekt één van de onderdelen of liggen ze te ver van elkaar verwijderd, dan is de habitat niet geschikt.

De Huismus kent twee typen verblijfplaatsen: de nesten als voortplantingsplaats en altijdgroene struiken en klimplanten als rustplaats in de winter. Voor dit project is alleen onderzoek naar aanwezigheid van nestelende mussen noodzakelijk.

2.2.1 Onderzoekswijze en methodiek

Het onderzoek naar Huismussen is uitgevoerd conform het kennisdocument 'Huismus' (BIJ12, 2017). Het kennisdocument is een soortspecifiek informatiedocument wat opgesteld is door BIJ12. Onderzoeken die volgens het kennisdocument uitgevoerd worden, kunnen volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures.

De aanwezigheid van een nest van een Huismus kan als volgt worden aangetoond:

- een nestindicatieve waarneming:
 - een nest of nestbouw of
 - bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats. Het nest zelf is vaak niet zichtbaar, maar grassprietten of veertjes steken uit; of
 - transport van voedsel of ontlastingspakketjes of
 - bedelende jongen in een nest. Vlak voor het uitvliegen zijn de jongen goed te horen en steken hun kopjes uit de nestopening.
- een waarneming in potentieel broedbiotoop Minimaal één waarneming in potentieel broedbiotoop in de periode 1 april tot en met 20 juni van:
 - een zingend mannetje (veelal vanaf een hoge plaats zoals een dakgoot) of
 - een paartje bij een potentiële nestplaats of
 - balts, paring of ander gedrag waar uit geconcludeerd kan worden dat er nesten aanwezig moeten zijn. Hiermee kan worden aangetoond dat er een nest aanwezig is, maar vaak zal de exacte nestlocatie niet bekend zijn.

Aangenomen kan worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisatie moet bij voorkeur onder de volgende omstandigheden plaatsvinden:

- ✓ goede omstandigheden (b.v. geen regen, harde wind en/of kou)
- ✓ op geluidsluwe momenten (bijvoorbeeld de zondagmorgen in stedelijk gebied)
- ✓ Op geschikte momenten op de dag (tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst en 1 à 2 uur voor zonsondergang is de meeste activiteit waar te nemen, met een piek in de ochtend)
- ✓ met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

2.2.2 Veldbezoeken huismusonderzoek

In paragraaf 2.3, Tabel 2 is te zien dat drie gerichte veldbezoeken hebben plaatsgevonden in de periode 1 april tot en met 20 juni. Daarnaast is ook tijdens andere (voor Huismussen ongerichte) locatiebezoeken gekeken naar aanwijzingen voor de aanwezigheid van Huismussen.

2.3 Totaaloverzicht veldbezoeken

In Tabel 2 is een overzicht gegeven van de bezoekdatums en weersomstandigheden tijdens het Vleermuis- en Huismusonderzoek. De planlocatie is t.a.v. deze onderzoeken in totaal zeven keer bezocht. Het veldwerk is telkens uitgevoerd door ter zake kundige ecologen op het gebied van vogels en vleermuizen in regio Noord-Holland.

Tabel 2: Totaaloverzicht van veldbezoeken n.a.v. huismus- en vleermuisonderzoek.

Soort	Functie	Datum	Start en eind tijd	Weersomstandigheden	waarnemers
Huismussen	Broedlocatie	16-4-'20	07:45-09:00	10°C, geen wind of neerslag	R. Witte
Huismussen	Broedlocatie	14-5-'20	06:45-08:45	8°C, geen wind of neerslag	R. Polder
Huismussen	Broedlocatie	7-6-'20	06:30-08:30	13°C, ZO-4, geen neerslag	R. Witte
Vleermuizen	Zomer/kraam/ Vliegroue/ foerageer	7-6-'20	22:00-00:00	13°C, W-2, geen neerslag	R. Witte & D. Schiegel
Vleermuizen	Zomer/kraam/ Vliegroue/ foerageer	8-7-'20	22:00-00:00	15°C, NO-1, geen neerslag	R. Witte & D. Schiebel
Vleermuizen	Paar/zwerm (winter)	17-8-'20	23:00-01:00	17°C, ZW-1, geen neerslag	R. Witte
Vleermuizen	Paar/zwerm (winter)	15-9-'20	22:00-00:00	24°C, NO-1, geen neerslag	R. Witte

3 RESULTATEN

3.1 Vleermuisonderzoek

3.1.1 Waargenomen vleermuissoorten

In en in de directe omgeving van het plangebied zijn in totaal zijn vijf soorten vleermuizen waargenomen, te weten de Gewone- en Ruige dwergvleermuizen, Rosse vleermuis, Watervleermuis en Laatvlieger. In totaal zijn bij het schoolgebouw en in de nabijgelegen straten circa 70 waarnemingen gedaan van vleermuizen, waarvan ongeveer 50 Gewone dwergvleermuizen betroffen. De Laatvlieger werd zowel overvliegend (vlakbij het schoolgebouw) als roepend (buiten het plangebied) aangetroffen en de waarnemingen van de Rosse vleermuis bestond alleen uit overvliegende exemplaren. De Watervleermuis is slechts 1 keer geconstateerd en vloog over in de Kortenaerskade. Hieronder wordt er een beknopte beschrijving gegeven per waargenomen soort en in de volgende paragraaf worden de resultaten per functie behandeld.

3.1.2 Vaste verblijfplaatsen

WINTERVERBLIJFPLAATSEN

Tijdens de veldbezoeken in augustus en september is het kenmerkend zwermgedrag van vleermuizen niet waargenomen. Dit gedrag duidt aan op het gebruik van het gebouw of erachter staande bomen als winterverblijf. Aangezien het zwermgedrag tijdens de veldbezoeken is uitgebleven, kan worden uitgesloten dat in de Matthiasschool en bijbehorende gebouwen winterverblijven van vleermuizen aanwezig zijn.

PAARVERBLIJFPLAATSEN

De veldbezoeken voor het opsporen van paarverblijfplaatsen liepen synchroon met die van de winterverblijfplaatsen en zijn toegelegd voor het opsporen van baltsgeluiden. In het plangebied zijn geen baltsende vleermuizen waargenomen. Wel is buiten het plangebied baltsgedrag aangetroffen door de twee Gewone dwergvleermuizen, namelijk in de Spiegelstraat/Hoofdstraat en in de 1^e Kanaalstraat. Ook werd voor het schoolplein, boven de Coornhertkade, baltsvluchten van de Gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze dwergvleermuis heeft echter zijn verblijfplaats in de gebouwen aan de overzijde van de straat. Op basis van deze gegevens kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat de bebouwing en bomen binnen de grenzen van een plangebied geen functie hebben als paarverblijfplaats voor vleermuizen.

ZOMERVERBLIJFPLAATSEN

Om zomerverblijfplaatsen vast te stellen zijn de inventarisatierondes in de maanden juni en juli erop gericht om in- en uitvliegende exemplaren te constateren. Dergelijke activiteiten zijn tijdens deze rondes niet waargenomen. Daarmee kan uitgesloten worden dat het gebouw en erachter staande bomen dienst doet als een zomerverblijfplaats voor vleermuizen.

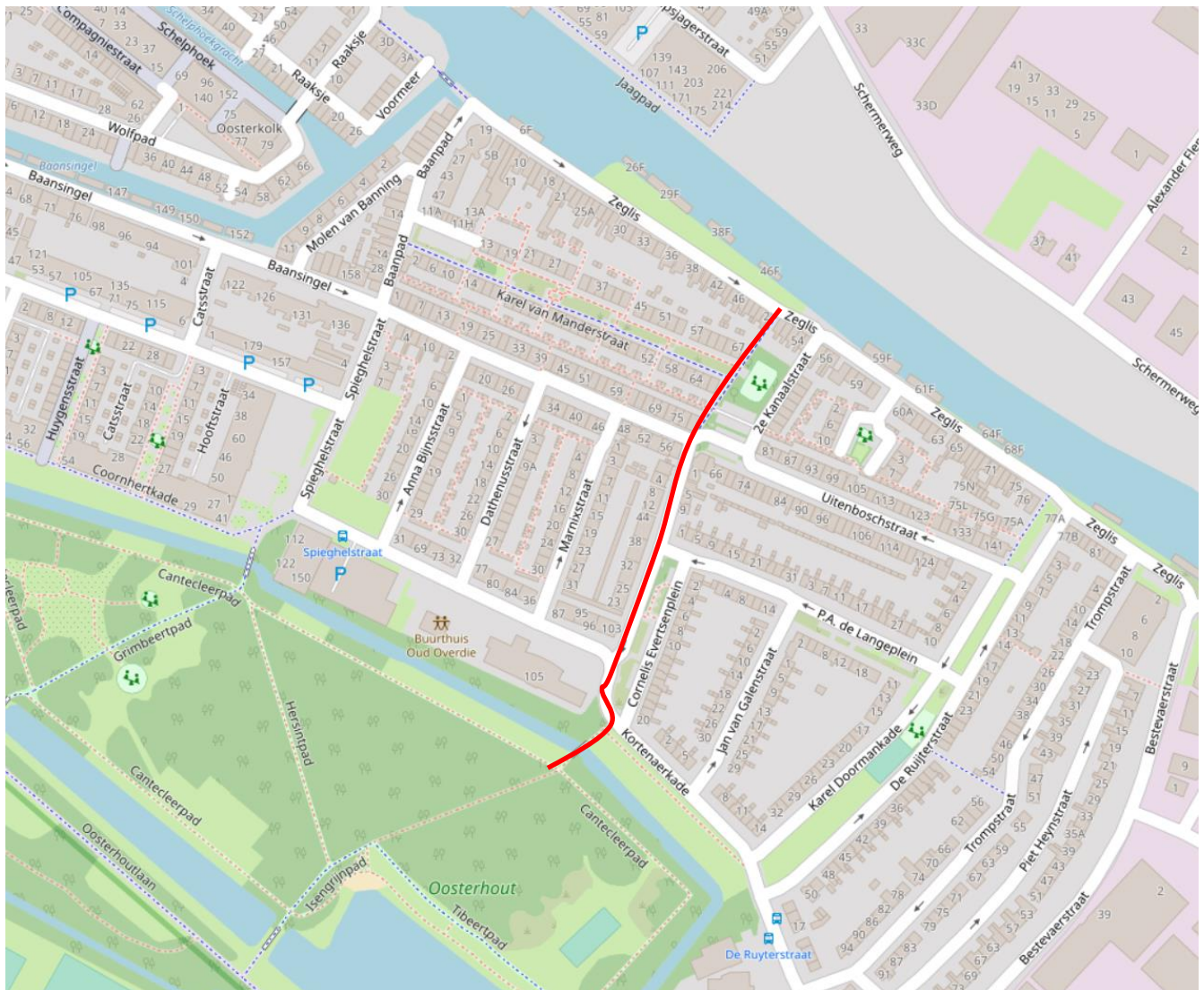
KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

Bij het opsporen van kraamverblijfplaatsen werd in juni en juli eveneens gezocht naar in- of uitvliegende dieren. Bij kraamverblijfplaatsen is het echter kenmerkend dat een grote

hoeveelheid (vrouwelijke) vleermuizen in hetzelfde verblijf zitten. Zoals benoemd zijn er geen in- of uitvliegende vleermuizen geconstateerd. Zodoende wordt het plangebied niet tot kraamverblijfplaats gerekend en kan deze functie dan ook met voldoende zekerheid worden uitgesloten.

3.1.3 Vliegroutes

Tijdens de gehele inventarisatieperiode zijn een groot aantal overvliegende vleermuizen vastgesteld nabij het plangebied. Het ging hierbij voornamelijk om Gewone dwergvleermuizen, en in mindere mate Laativliegers en Rosse vleermuizen. De waargenomen vleermuizen vlogen doorgaans vanuit de Cornelis Evertsenstraat en Cornelis Evertsenplein in een rechte lijn richting het zuidgelegen Park Oosterhout. De Gewone dwergvleermuizen werden ook in grotere getalen overvliegend vastgesteld; zo werden meerdere keren circa 4 overvliegende exemplaren tegelijkertijd waargenomen. Aangezien gedurende een korte tijd een geconcentreerd aantal dieren langsvlogen is er een vliegroute aanwezig vanuit de Zeglis, langs de Cornelis Evertsenstraat naar de Oosterhout (Figuur 5).

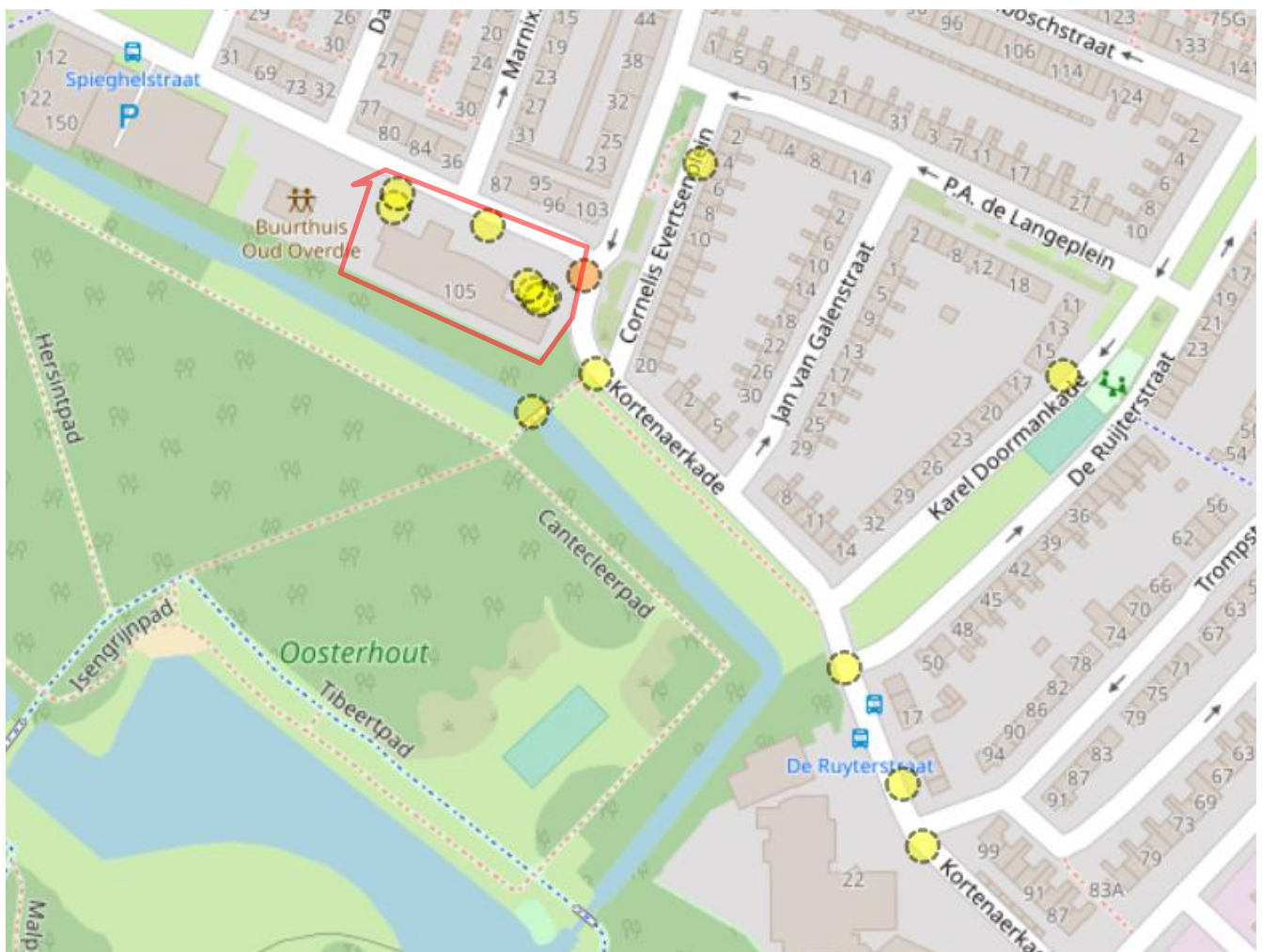

Figuur 5: Globale weergave van vliegroute van/naar Zeglis/Oosterhout.

Het te slopen schoolgebouw en de erachter staande bomen hebben geen functie als essentieel oriëntatiepunt voor de vliegroute van vleermuizen. De wijzigingen leiden daarom niet tot een significante aantasting van een vliegroute.

3.1.4 Foerageergebieden

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is alleen door Gewone dwergvleermuis gevoerageerd, de aantallen waren echter laag. Zo zijn er over de gehele periode circa zeven foeragerende Gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied waargenomen. Als tevens naar de nabije omgeving wordt gekeken van het plangebied dan zijn bij het bruggetje van de Kortenaerkade naar Cantecleerpad nog drie foeragerende Gewone en zes foeragerende Ruige dwergvleermuizen gezien. Ook waren verderop bij o.a. de Kortenaerkade nog enkele foeragerende Gewone dwergvleermuizen aanwezig. Een indruk van het totaal aantal foeragerende vleermuizen rondom het plangebied is te zien in Figuur 6.

Figuur 6: Aantal foeragerende vleermuizen (gele en oranje punten) in en rondom het plangebied.

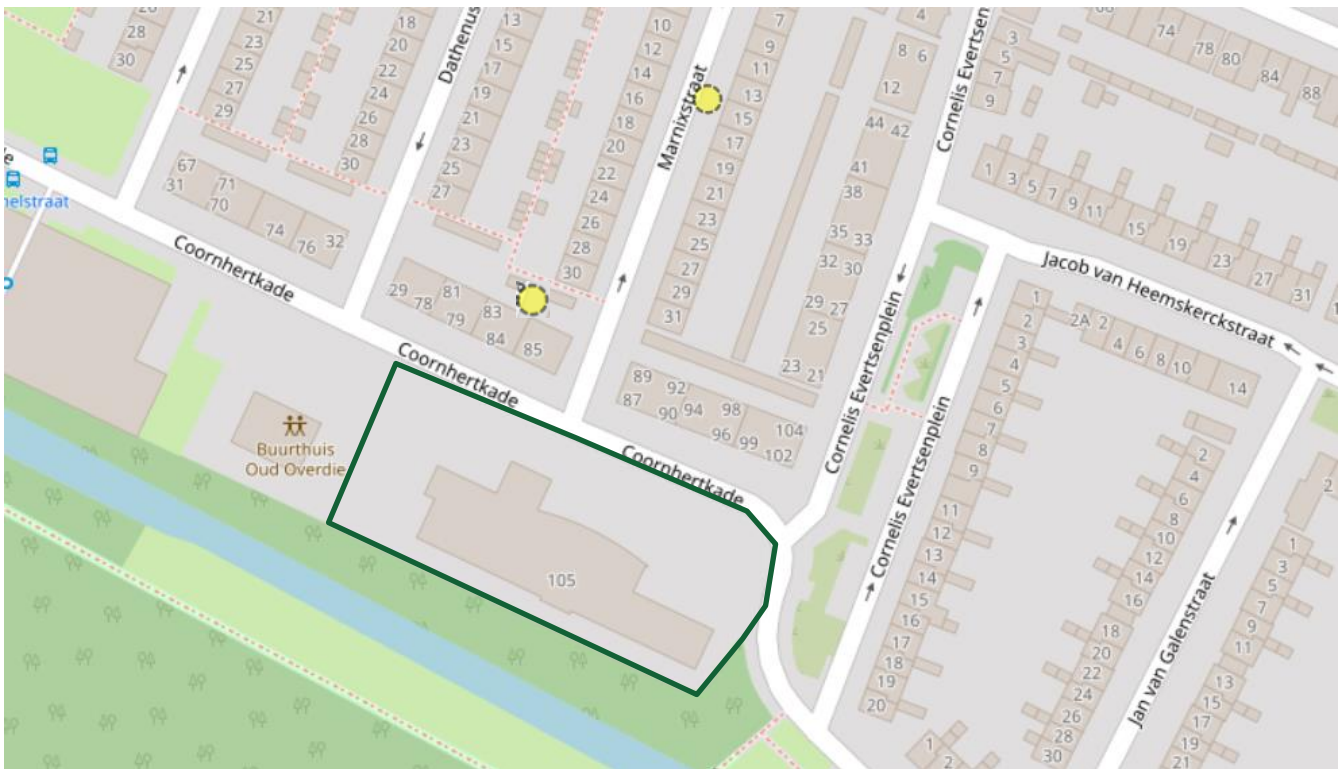
Voor de meeste exemplaren geldt dat het plangebied onderdeel uitmaakt van een groter geheel aan foerageergebied van de soort, die doorgaans in een netwerk aan foerageergebieden binnen een straal van ca. 2 tot 5 km vanaf de verblijfplaats foerageert. Het plangebied maakt geen deel uit van essentieel foerageergebied. Gelet op het geringe aantal waargenomen vleermuizen en de aanwezigheid van voldoende potentieel geschikt en vergelijkbaar

leefgebied in de directe omgeving, leiden de wijzigingen niet tot een significante aantasting van het foerageergebied.

3.2 Huismusonderzoek

3.2.1 Nestlocaties

Tijdens de drie gerichte veldbezoeken zijn in bij de Matthiasschool geen Huismussen of nestlocaties vastgesteld. Wel is in de Marnixstraat, ter hoogte van nummer 15, een viertal Huismussen gesignaleerd met nest-indicerend gedrag. De dieren nestelen onder de dakrand bij de dakgoot. Achter Coornhertkade 83 was een roepende Huismus aanwezig. De nestlocatie kon niet gevonden worden door zicht belemmerende schuttingen. Beide locaties waar de roepende/nestelende Huismussen zijn aangetroffen bevinden zich buiten het plangebied en deze soort is daarom buiten de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden.

Figuur 7: Waarneming van roepende Huismussen t.o.v. plangebied.

3.2.2 Leefgebied

Huismussen zijn niet waargenomen in het plangebied, dus het schoolterrein en de achterliggende groenstrook maakt geen onderdeel uit van hun leefgebied. De tuinen rondom het plangebied en het naastgelegen Oosterhout maken mogelijk wel deel uit van het functioneel leefgebied van Huismus. Het foerageergebied en functioneel leefgebied wordt door de voorgenomen werkzaamheden in zijn geheel niet aangetast.

4 CONCLUSIE

4.1 Resultaten onderzoek

Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden uitgesloten dat het schoolgebouw door vleermuizen als vaste rust- of verblijfplaats wordt gebruikt. Ook in de bomen achter de school zijn geen verblijfplaatsen aanwezig. Gezien de ruime aanwezigheid foerageermogelijkheden bij groen(stroken) die in de omgeving te vinden zijn, is er bij de voorgenomen werkzaamheden geen sprake van significant verlies van essentieel foerageergebied. Ook maakt het plangebied geen deel uit van een essentieel vliegroute. Wel is in de nabije omgeving een vliegroute geconstateerd, namelijk in de woonwijk langs de Cornelis Evertsenstraat naar de Oosterhout.

Eveneens Huismussen maken geen gebruik van het schoolgebouw als nest/voortplantingslocatie. De omgeving van het plangebied (zoals de tuinen en het park Oosterhout) maken onderdeel uit van het functioneel leefgebied en foerageergebied van de Huismussen, maar het plangebied zelf niet.

4.2 Verplichting vanuit Wet natuurbescherming

De uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden leidt niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming doordat er geen jaarrond beschermde nestlocaties van de Huismus of vaste rust- en verblijfplaatsen van de vleermuis verdwijnen. Tevens worden geen essentiële vliegroutes of foerageergebieden aangetast. Voorgenomen werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder dat daarbij de Wet natuurbescherming wordt overtreden.

Tijdens de werkzaamheden geldt echter wel de algemene Zorgplicht en dient ten alle tijden gelet te worden op nestelende en broedende vogels. De werkzaamheden mogen niet tot aantasting van eieren of nestjongen leiden.

5 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- BIJ12. (2017). Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis; *Pipistrellus pipistrellus*. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12. (2017). Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis; *Pipistrellus nathusii*. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12. (2017). Soortenstandaard Laatvlieger; *Eptesicus serotinus*. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12. (2017). Soortenstandaard Huismus. BIJ12, Utrecht.
- Kapteyn, K. (1995). *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs nv, Haarlem/Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Limpens, H., Twisk, P., Veenbaas, G. (2004). *Met vleermuizen overweg*. Uitgave Dienst Weg-en Waterbouw, Delft, en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.
- Limpens, H., Regeling, J., Koelman, R. (2009). *Vleermuizen en planologie*. Zoogdierverseniging, Arnhem.
- Netwerk Groene Bureaus (2017). *Vleermuisprotocol 2017*. Netwerk Groene Bureaus.
- Schiebel D.R.R. & R.H. Witte, 2019. *Quickscan Flora en fauna: Matthiasschool aan de Coornhertkade, Alkmaar. Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het kader van de Wet natuurbescherming*. Rapport ER-19.31, Bureau Endemica, Alkmaar.